

POGLAVLJE 14: TRANSPORTNA POLITIKA

Transportna politika Evropske unije ima za cilj održivu mobilnost koja povezuje konkurentnost Evrope i dobrobit njenih građana, čime se postiže veća sigurnost, bezbjednost i unapređenje njihovih prava. Ona predstavlja suštinsku komponentu Strategije Evropa 2020 i doprinosi društvenoj i teritorijalnoj povezanosti Evropske unije. Ciljevi Transportne politike Evropske unije su sljedeći: unapređivanje funkcionisanja unutrašnjeg tržišta na način da se promiče transportni sistem koji će biti bezbjedan, konkurentan, koji će efikasno koristiti resurse, biti ekološki prihvatljiv, prilagođen korisnicima, i djelotvorno integriran i koji će ponuditi visok nivo održive mobilnosti u cijeloj Uniji, uz zaštitu okoline, unapređivanje radnih i kvalifikacijskih standarda u ovom sektoru, te sigurnosti i bezbjednosti građana. Održiva transportna politika Evropske unije podrazumijeva integrisani, interoperabilni i međusobno povezani transportni sistem da bi se zadovoljile ekonomske, društvene i ekološke potrebe društva.

Transportna politika je uređena Glavom VI, članovima 90-100. Ugovora o funkcionisanju Evropske unije (TFEU). Značajan dio *acquis*-a sastoji se od obavezujućeg i direktno primjenjivog zakonodavstva u obliku uredbi i odluka. Ostatak *acquis*-a u ovom poglavlju se uglavnom sastoji od direktiva koje je potrebno preuzeti u pravni sistem države.

Acquis u ovom poglavlju obuhvata drumski transport, željeznički transport, transport unutrašnjim plovnim putevima, kombinovani transport, vazdušni transport, pomorski transport i satelitsku navigaciju.

Dijelovi *acquis*-a u ovom poglavlju obuhvaćeni su Sporazumom o zajedničkom zračnom prostoru (ECAA), i to u Aneksu I.

I. OSNOVNI TRENDVI I PODACI TRANSPORTNOG SEKTORA

1. U priloženu tabelu treba unijeti osnovne podatke.

II. STRATEGIJA SEKTORA

2. Na koji način je definisana podjela nadležnosti između različitih nivoa vlasti u sektoru transporta?
3. Dostavite podatke o nacionalnoj strategiji transporta sa akcionim planovima, uključujući sve podsektore, i o njihovoj postepenoj realizaciji sa odgovarajućim rokovima te finansijskim potrebama i izvorima finansiranja. Uključite sažetak dokumenata.
4. Dostavite prevod relevantnih pravnih propisa i provedbenih akata u oblasti transporta (za podsektore vidjeti dio III), i navedite koji akt odgovara kojem pravnom aktu Evropske unije.
5. Dostavite podatke i prevode sporazuma i konvencija koji su zaključeni sa trećim zemljama ili međunarodnim organizacijama u oblasti transporta, grupišite ih kao opće te pojedinačno za svaki podsektor.
6. Dostavite strukturu i organigram i podatke o uposlenicima organa nadležnih za oblast transporta na svim nivoima vlasti, uključujući nezavisne agencije i regulatore ako postoje, i navedite kontakt podatke. Dostavite ažurirane podatke o broju zaposlenih.

III. STRUKTURA TRŽIŠTA I OSNOVNI TRENDOVI ZA SVAKI VID TRANSPORTA

A. Ugovori o javnim uslugama i državna pomoć

7. Objasnite primjenu *acquis*-a u pogledu ugovora o javnim uslugama i opća pravila kako je definisano Uredbom (EZ) br. 1370/2007 o javnom drumskom i željezničkom transportu putnika. Navedite informacije o:
 - a) Uslovima koje prevoznici moraju ispuniti u određenim oblastima javnih usluga;
 - b) Dužini trajanja ugovora;
 - c) Dodjeljivanju ugovora o javnim uslugama (uključujući propise o dodjeljivanju internim prevoznicima i direktnom dodjeljivanju ugovora);
 - d) Uslovima objavljivanja;
 - e) Postupcima revizije/žalbe.
8. Postoje li posebne mjere državne pomoći ili program državne pomoći koji su na snazi u sljedećim sektorima transporta?
 - a) Vazdušni transport;
 - b) Unutrašnji plovni putevi;
 - c) Pomorski transport;
 - d) Željeznički transport;
 - e) Drumski transport:
 - f) Prevoz tereta,
 - g) Prevoz putnika (gradski, prigradski, regionalni, međunarodni)
 - h) Kombinovani transport.¹⁹
9. Kojim se postojećim propisom uređuje dodjeljivanje državne pomoći? Ko i kako provodi ove pravne propise?
10. Postoje li neke obaveze u pogledu javnih usluga koje su nametnute prevoznicima? U kojim sektorima transporta?

B. Drumski transport

Uvjeti pristupa tržištu i struci

11. Kojim se pravilima uređuje pristup bavljenju profesijom prevoza robe i prevoza putnika za unutrašnji, odnosno međunarodni prevoz robe i putnika (Uredba 1071/2009)? Ko i kako primjenjuje ove pravne propise? U kojoj mjeri su ispunjena četiri kriterijuma za pristup profesiji prevoznika u drumskom transportu? Da li je država uspostavila državni elektronski registar firmi koje se bave drumskim transportom na način da su uzeti u obzir minimalni uslovi koji se moraju zadovoljiti da bi se podaci unijeli u registar (Odluka Komisije C(2009) 9959)?

¹⁹ U skladu sa članom 1. Direktive Vijeća br. 92/106/ECC od 7.12.1992. Sl. gl. L 368 od 17.12.92.

12. Kojim se propisima prevoznicima u domaćem i međunarodnom drumskom prevozu robe, uključujući i kabotažu, reguliše pristup tržištu (Uredba 1072/2009)? Ko i kako primjenjuje ove pravne propise?
13. Kojim se propisima prevoznicima u domaćem i međunarodnom drumskom prevozu putnika, uključujući kabotažu, reguliše pristup tržištu (Uredba 1073/2009)? Da li je potrebno dobijanje dozvola za obavljanje:
 - a) Linijskog prevoza
 - b) Posebne redovne usluge;
 - c) Vlastitog prevoza;
 - d) Povremenog prevoza?
14. Na koji način firme dobijaju ove dozvole? Koji je uobičajeni rok važenja dozvola? Da li firme mogu steći ekskluzivna prava? Ko i kako primjenjuje ove pravne propise?
15. Koja se pravila primjenjuju na unajmljivanje prevoznih sredstava bez vozača za drumski prevoz robe? Da li su ona usklađena sa najmanjim stepenom liberalizacije koji je propisan u Direktivi 2006/1/EZ?

Društvena i tehnička pravila i razmjena podataka o registraciji vozila

16. Koja se pravila primjenjuju na radno vrijeme vozača u domaćem i međunarodnom transportu (vrijeme provedeno u vožnji i pauzama, dnevna i sedmična ograničenja u pogledu vremena provedenog u vožnji, dnevni i sedmični odmor, prekidi vožnje - Uredba 561/2006) i radno vrijeme vozača (Direktiva 2002/15/EZ)? Ko i kako provodi ove pravne propise? Koji je najmanji broj kontrola koje se provode na putevima ili u sjedištu firme (Direktiva 2006/22/EZ)? Koje su kazne?
17. Dajte detaljan odgovor na sljedeća pitanja koja se tiču vozačkih dozvola:
 - a) Koji su načini izdavanja vozačke dozvole? Koja je najniža dozvoljena starosna dob za vozača motornog vozila?
 - b) Koje kategorije vozačke dozvole postoje?
 - c) Navedite informacije o vrsti vozačke dozvole i o teorijskim i praktičnim vozačkim ispitima (Direktiva 2006/126/EZ o vozačkim dozvolama).
 - d) Koja institucija je zadužena za organizaciju i nadzor vozačkih ispita?
 - e) Da li je posjedovanje odgovarajuće vozačke dozvole dovoljno za prijem u struku vozača komercijalnog vozila? Ako je odgovor negativan, da li se zahtijeva dopunska početna obuka i izdavanje potvrde o stručnoj osposobljenosti vozača (CCP) ili neke drugi odgovarajući dokument?
 - f) Da li su profesionalni vozači obavezni periodično prolaziti obuku? Ko i kako provodi ove pravne propise?
 - g) Koji organ izdaje dozvole za osnivanje auto-škola i na osnovu kojih procedura se one izdaju (Direktiva 2003/59/EZ o početnoj kvalifikaciji i periodičnoj obuci vozača određenih drumskih vozila za prevoz robe i putnika)?
18. Koja su ograničenja u pogledu maksimalne težine i dimenzija drumskih vozila (uključujući maksimalno osovinsko opterećenje)? Da li je putna mreža dostupna

vozilima u skladu sa Direktivom 96/53/EZ koja je izmijenjena i dopunjena Direktivom 2015/719? Ako je odgovor negativan, u kom vremenskom roku bi ona mogla biti dostupna?

19. Postoje li pravni propisi u pogledu ugradnje digitalnih tahografa u kamione i autobuse (Uredba 165/2014)? Postoje li pravni propisi u pogledu ugradnje uređaja za ograničenje brzine u ovim vozilima (Direktiva 92/6/EEZ koja je izmijenjena i dopunjena Direktivom 2002/85/EZ)? Ko i kako provodi ove pravne propise? Koji je najmanji broj kontrola koje se provode na putevima ili u sjedištu firme? Koje su kazne?
20. Da li postoje pravni propisi o provjeri i kontroli tehničke ispravnosti vozila (Direktiva 2009/40/EZ od 20.5.2018. stavljena van snage Direktivom 2014/45/EZ o testiranju ispravnosti motornih vozila i prikolica)? Ko i kako provodi ove pravne propise? Koji je obim i učestalost ovih kontrola? Da li se provjera tehničke ispravnosti vozila vrši na cesti (Direktiva 2000/30/EZ od 20.5.2018. stavljena van snage Direktivom 2014/47/EZ)? Ako je odgovor pozitivan, koliko često u prosjeku godišnje? Koji organ je za to zadužen?
21. Da li postoje pravni propisi o dokumentima za registraciju vozila (Direktiva 1999/37/EC koja je izmijenjena i dopunjena Direktivom 2003/127/EZ i Direktivom 2014/46/EU od 20.5.2018.)? Koje podatke sadrže ovi dokumenti? Na koji način je provedena Uredba Vijeća 2411/98/EZ o priznavanju znakova raspoznavanja država članica u kojima su registrovana motorna vozila i prikolice u transportu unutar Zajednice?
22. Postoje li pravni propisi u vezi sa uspostavljanjem baze podataka o udesima u drumskom transportu? Da li su prikupljeni podaci usklađeni sa sadržajem evropske baze podataka o udesima u drumskom transportu CARE (Odluka Vijeća 93/704/EZ)?
23. Postoji li plan za obnavljanje postojećih tunela na putevima kako bi se unaprijedio njihov nivo bezbjednosti (Izmijenjena i dopunjena Direktiva 2004/54/EZ)? Da li postoji plan za uvođenje upravljanja bezbjednosti putne infrastrukture (Direktiva 2008/98/EZ)?
24. Da li postoje pravni propisi koji uređuju uvođenje i korištenje uređaja za ograničavanje brzine (Direktiva 92/6/EEZ koja je izmijenjena i dopunjena Direktivom 2002/85/EZ)?
25. Da li postoje pravni propisi o prenosivoj opremi pod pritiskom (Direktiva 2010/35/EU)?
26. Da li postoje pravni propisi o korištenju sigurnosnog pojasa i sjedalice za djecu (Direktiva 91/671/EEZ koja je izmijenjena i dopunjena Direktivom 2003/20/EZ)?
27. Da li postoje pravni propisi o naknadnoj ugradnji ogledala na teška teretna vozila (Direktiva 2007/38/EZ) i o dubini utora na gumama za određene kategorije motornih vozila i prikolica (Direktiva 89/459/EEZ)?
28. Na koji način će se provesti Direktiva 2015/413/EU o olakšavanju prekogranične razmjene podataka o transportnim prekršajima vezanim za bezbjednost na cestama?
29. Koji su administrativni kapaciteti za provođenje pravnih propisa koji se odnosi na društvene i tehničke propise u oblasti drumskog transporta?

30. Da li postoje pravni propisi o pravima autobuskih putnika koje bi bilo pandan Uredbi EU br. 181/2011?

- a) Koja pravila regulišu minimalne uslove u pogledu informacija koje se putnicima moraju pružiti prije i u toku putovanja?
- b) Koja pravila postoje u pogledu raspoloživosti karata? Da li postoje pravila o nediskriminatornim uslovima ugovaranja (uključujući nediskriminatorne cijene)?
- c) Kakva su pravila u vezi sa odgovornošću prevoznika u slučaju kašnjenja ili otkazivanja usluge (uključujući mogućnost biranja između nastavka putovanja, preusmjerenja i refundiranja i pružanja pomoći putnicima koji ne ostvare putovanje zbog otkazivanja ili kašnjenja)?
- d) Kakva su pravila o uslovima transporta (uključujući pristupačnost, pružanje pomoći i informacija) za osobe sa smanjenom pokretljivošću?
- e) Koja se pravila primjenjuju na postupanje po predstavkama i na organ (ili više njih) koji je odgovoran za zaštitu prava putnika? Da li je ovaj organ neovisan od branše?
- f) Kakve se kazne propisuju u slučaju da operateri ne poštuju prava putnika?

Putarine i druge naknade za korisnike

31. Koji se sistem naplate putarine, uključujući i najmanji godišnji porez na vozila i minimalne akcize za gorivo, koristi u Bosni i Hercegovini za teška teretna vozila i za laka privatna vozila? Koje su visine naknada i koji su modaliteti za njihovo prikupljanje? Da li se ove naknade takođe odnose na prevoznike iz trećih zemalja? Koji je ukupan iznos prikupljenih naknada u toku godine? Koliko je pouzdan sistem naplate? Na koji način se sistem za prikupljanje naknada kontroliše u pogledu pouzdanosti? Na šta se troše prikupljena sredstva?

32. Da li se putarina naplaćuje elektronskim putem? Koji su modaliteti sistema elektronske naplate putarine? Da li je on usklađen sa uslovima iz Direktive 2004/52/EZ i Direktive 2009/750/EZ?

33. Da li se primjenjuju druge naknade za teška teretna vozila (i ostala vozila u drumskom transportu)? Ako je odgovor pozitivan, pojasni njihov opseg (nacionalna, strana, EU vozila), iznos, način obračuna i plaćanja, navedi organe nadležne za upravljanje u skladu sa Eurovinjeta direktivom (Direktiva 1999/62/EZ koja je izmijenjena i dopunjena Direktivama 2006/38/EZ i 2011/76/EU) i Protokolom 3 uz SSP o Kopnenom transportu.

34. Koji postupak se primjenjuje kod odabira izvođača radova za održavanje puteva i razvoj putne infrastrukture?

Međunarodni ugovori i konvencije

35. Kada (datum) je Bosna i Hercegovina potpisala i ratifikovala (ili kada planira da to uradi):

- a) Sporazum Ujedinjenih nacija o međunarodnom drumskom prevozu opasnih materija (ADR);
- b) Sporazum Ujedinjenih nacija o međunarodnom prevozu lako kvarljivih prehrambenih proizvoda (ATP);

- c) Ujedinjene nacije - propisi Ekonomske komisije za Evropu o odobrenju tipa motornog vozila (ECE);
- d) Sporazum Ujedinjenih nacija o radu posade u vozilima koja obavljaju međunarodni drumski transport (AETR);
- e) Bečku konvenciju Ujedinjenih nacija iz 1968. (navesti datum pristupanja).

C. Željeznički transport

Društveni i tehnički propisi i standardi

36. Navesti tekuće aktivnosti, uključujući i planove, za preuzimanje relevantnog *acquis-a*, a posebno u vezi sa:
- a) Prvim željezničkim paketom iz 2001. (Direktive 2001/12/EZ, 2001/13/EZ i 2001/14/EZ) kao i revidiranim željezničkim paketom (Direktiva 2012/34/EU kojom je uspostavljeno jedinstveno željezničko područje):
 - b) Drugim željezničkim paketom iz 2004. koji je imao za cilj da unaprijedi bezbjednost, interoperabilnost i otvaranje tržišta željezničkog teretnog transporta (Direktive 2004/49/EZ i 2004/51/EZ)
 - c) Direktivama o „interoperabilnosti“ (Direktive 96/48/EZ, 2001/16/EZ i 2004/50/EZ) koje su revidirane u Direktivi 2008/57/EZ):
 - d) Trećim željezničkim paketom iz 2007. o otvaranju međunarodnog tržišta željezničkog putničkog transporta, certificiranju mašinovođa, javnom prevozu putnika željeznicom i drumom te o pravima i obavezama putnika željeznicom (Direktive 2007/58/EZ i 2007/59/EZ, Uredba (EZ) br. 1370/2007).
37. Koji propisi čine opći okvir za poslovanje željezničkog sektora u Bosni i Hercegovini? Na osnovu kojeg sporazuma se primjenjuju ovi propisi?
38. Navedite zakone koji uređuju pitanje željezničkog transporta u državi.
39. Postoje li pravni propisi o pravima putnika u željezničkom transportu shodno Uredbi (EZ) br. 1371/2007?
- a) Kakva su pravila u pogledu minimalnih uslova pružanja informacija putnicima prije i u toku putovanja, uključujući i dostupnost informacija u formatima koji su pristupačni osobama sa invaliditetom?
 - b) Kakva su pravila u pogledu dostupnosti karata na šalterskim službama i službama za rezervacije?
 - c) Kakva su pravila u pogledu odgovornosti željezničkih preduzeća za putnike i prtljag u slučaju kašnjenja, propuštenog prevoza kod presjedanja i otkazivanja usluga?
 - d) Kakva su pravila u pogledu uslova transporta (uključujući pristupačnost, pružanje pomoći i informacija) za osobe sa invaliditetom ili sa smanjenom pokretljivošću?
 - e) Kakva su pravila u pogledu osiguravanja lične sigurnosti putnika na željezničkim stanicama i u vozovima?
 - f) Kakva su pravila u pogledu postupanja po predstavkama i u vezi organa koji je odgovoran za zaštitu prava putnika? Da li je taj organ nezavisan u odnosu na

upravitelja infrastrukture, organa koji vrši naplatu, organa koji je odgovoran za raspodjelu sredstava ili prevoznika u željezničkom transportu?

g) Kakva su pravila i kazne za nepoštivanja prava putnika?

40. Ko uspostavlja tehničke i ekološke standarde, tehničke specifikacije koje se primjenjuju na šinska vozila i druge željezničke podsisteme? Da li su ovi standardi u skladu sa zakonodavstvom Evropske unije o interoperabilnosti i međunarodnim standardima?
41. Ko određuje i provodi standarde bezbjednosti? Da li se ovi propisi i standardi javno objavljuju? Ko izdaje potvrde o bezbjednosti? Da li postoji nezavisni organ za bezbjednost u željezničkom transportu?
42. Postoji li poseban fiskalni režim za željezničku djelatnost?

Uslovi pristupa tržištu i struci

43. Kakva su pravila u pogledu pristupu tržištu (npr. vezano za željezničke licence, potvrde o bezbjednosti, uvjerenja o bezbjednosti željezničkog voznog parka, tj. šinskih vozila i osoblja)? Da li svi operateri u željezničkom transportu posjeduju dozvolu i potvrdu o bezbjednosti?
44. Da li je javno željezničko preduzeće nezavisno u upravljanju u odnosu na organe vlasti? Da li postoji odvojeno računovodstvo za poslovanje i infrastrukturu? Da li je javna željeznička kompanija finansijski stabilna (nema teret nagomilanih dugovanja nametnutih od strane organa vlasti)?
45. Koja je procedura za usvajanje Izjave o mreži? Da li je upravitelju infrastrukture potrebno odobrenje organa vlasti za njeno usvajanje, uključujući uspostavljanje naknada za korištenje infrastrukture?
46. Da li novi akteri na tržištu imaju pristup mreži željeznice, pod uslovom da imaju dozvolu koja potvrđuje njihov kapacitet prevoznika u željezničkom transportu i da ispunjavaju ostale relevantne uslove (npr. potvrde o bezbjednosti, itd.)? Kako se dodjeljuju željezničke trase da bi se izbjegla diskriminacija i kako se definišu i primjenjuju naknade za korištenje infrastrukture?
47. Da li je Bosna i Hercegovina uspostavila regulatorni organ, organ za bezbjednost, organ za bezbjednosne istrage i organ za obavještanje? Koliki je broj zaposlenih, koje nadležnosti i budžetska sredstva su na raspolaganju ovim organima? Da li ove institucije mogu da donose odluke bez odobrenja ministarstva? Može li prevoznik u željezničkom transportu u slučaju neslaganja ili žalbe podnijeti predstavku žalbenom organu (regulatornom organu) i može li regulatorni organ pokrenuti istragu na sopstvenu inicijativu?
48. Da li organ zadužen za bezbjednost ima ovlaštenje da pusti vozni park/šinsko vozilo u rad? Na koji način organ zadužen za bezbjednost provodi pravila o bezbjednosti?
49. Da li je organ koji je nadležan za bezbjednost usvojio kriterijume o centrima za obuku mašinovođa i postoji li pravo pristupa ovim centrima? Da li je organ za bezbjednost uspostavio registar licenci za mašinovođe?
50. Da li se postoje pravila prema kojima upravitelj infrastrukture treba biti nezavisan od bilo kojeg željezničkog preduzeća? Da li zakon propisuje pravila o nespojivosti

funkcija za članove upravnog odbora infrastrukture, uprave holdinga i željezničkih preduzeća? Da li postoje takva pravila za prve godine nakon napuštanja upravljačke pozicije u jednom od ovakvih subjekata i preuzimanja nove u drugom subjektu? Da li regulatorni organ mora da odobri imenovanje ili razrješenje članova upravnog odbora infrastrukture? Koje mjere zaštite je upravitelj infrastrukture uveo kako bi se obezbijedila povjerljivost poslovnih podataka koji su od značaja za konkurentnost između prevoznika u željezničkom transportu naročito u vezi sa pristupom IKT sistemima i prostorijama?

51. Da li je Bosna i Hercegovina u skorije vrijeme uskladila postojeće, odnosno zaključila nove sporazume o željezničkim graničnim prelazima na svojim međunarodnim graničnim prelazima u skladu sa zakonodavstvom Evropske unije koje reguliše pitanje željeznice? Na koji način ovi sporazumi dozvoljavaju otvoren pristup domaćim i stranim prevoznicima? Ako ne omogućavaju slobodan pristup i još nisu usklađeni sa zakonodavstvom Evropske unije, koji planovi postoje da bi se uskladili?
52. Da li je Bosna i Hercegovina potpisala neki multilateralni sporazum koji se odnosi na Međunarodnu željezničku organizaciju (OTIF i OSZD)?

D. Pomorski transport i transport unutrašnjim plovnim putevima

53. Da li postoji glavni plan za sanaciju i održavanje infrastrukture unutrašnjih plovnih puteva kojim će se unaprijediti plovnost na pritokama rijeke Save? Kolika su budžetska izdvajanja za tu infrastrukturu? Navedite detalje planiranih projekata plovne infrastrukture u periodu 2016-2020.
54. Ukratko opišite aktivnost ili potencijalnu aktivnost plovnog transporta u državi.
55. Koji su razlozi koji onemogućavaju oporavak ili rast plovnog transporta pomorskim i unutrašnjim plovnim putevima?
56. Navedite propise koji pokrivaju ovu oblast. Postoje li neka pravila koji se odnose na aspekte bezbjednosti, sigurnosti, ekologije i zaštite od zagađenja u pomorskom transportu i transportu na jezerima/rijekama? Koji organ je zadužen za registraciju i kontrolu brodova/čamaca?
57. Koji su organi vlasti nadležni za pomorski i transport unutrašnjim plovnim putevima?
58. Da li je na snazi regionalna konvencija koja reguliše koordinaciju i unapređenje plovnih puteva između država regiona i koja reguliše aktivnosti nadležnih organa vlasti?
59. Koji je broj i kategorija plovila registrovanih pod zastavom Bosne i Hercegovine koji su uključeni u pomorski, odnosno transport unutrašnjim plovnim putevima? Koje su luke i lučki objekti koji opslužuju takvu vrstu prometa u Bosni i Hercegovini?
60. Postoje li relevantne međunarodne konvencije koje Bosna i Hercegovina primjenjuje u pogledu aspekata bezbjednosti, sigurnosti, ekologije i zaštite od zagađenja u pomorskom transportu i transportu na jezerima/rijekama? Na koji način Bosna i Hercegovina planira da postane strana potpisnica svih osnovnih konvencija i pravila Međunarodne pomorske organizacije (IMO) o bezbjednosti i sigurnosti na moru?
61. Postoje li neki uslovi u vezi sa pristupom profesiji prevoznika putnika odnosno robe plovnim putevima? Koja se pravila primjenjuju na radno vrijeme posade i broj članova posade u sektoru morskih i unutarnjih plovnih puteva? Koji su nadležni

- organi odgovorni za provedbu relevantnog zakonodavstva i uslova? Koje luke za unutrašnji plovni transport takođe služe i za transport prema moru (ukoliko postoje)?
62. Na osnovu kojih tehničkih zahtjeva se izdaju certifikati plovilima flote za plovidbu unutrašnjim plovnim putevima?
 63. Koji organ vlasti je nadležan za provjeru plovila (plovila na moru i unutrašnjim plovnim putevima)?
 64. Koji organ vlasti je nadležan za izdavanje certifikata za plovila (plovila na moru i unutrašnjim plovnim putevima)?
 65. U kakvom je tehničkom stanju domaća flota?

Prava putnika

66. Postoje li pravni propisi o pravima putnika na moru ili unutrašnjim plovnim putevima koje je pandan Uredbi Evropske unije br. 1177/2010?
67. Kakva su pravila u vezi sa minimalnim uslovima u pogledu informacija koje se putnicima moraju pružiti prije i u toku putovanja?
68. Koja pravila postoje u pogledu raspoloživosti karata? Da li postoje pravila o nediskriminatornim uslovima ugovaranja (uključujući nediskriminatorne cijene)?
69. Kakva su pravila u vezi sa odgovornošću prevoznika u slučaju kašnjenja ili otkazivanja usluge (uključujući mogućnost biranja između nastavka putovanja, preusmjeravanja i refundiranja i pružanja pomoći putnicima koji ne ostvare putovanje zbog otkazivanja ili kašnjenja)?
70. Kakve se kazne propisuju u slučaju da operateri ne poštuju prava putnika?

E. Unutrašnji prevoz opasnih tvari (drumski, željeznički, unutrašnjim plovnim putevima)

71. Postoji li i na kojem nivou vlasti zakonodavstvo koje reguliše unutrašnji (drumski, željeznički, plovni) prevoz opasnih tvari, prenosive opreme pod pritiskom i imenovanje/stručno osposobljavanje savjetnika za bezbjednost za ovu vrstu prevoza (Direktive 2008/68/EZ; 2010/35/EU; 2000/18/EZ)?
72. Ko i kako provodi ove pravne propise? Koji je obim i učestalost ovih kontrola? Koliko vozila je predmet dnevnih kontrola?
73. Da li je format izvještavanja u vezi sa bilježenjem učestalosti i ishoda takvih kontrola u saglasnosti sa Direktivom 95/50/EZ o jednoobraznim postupcima za provjeru prevoza opasnog tereta u drumskom transportu ili se planira takvo usklađivanje?
74. Postoje li standardi za prevoz municije i eksplozivnih sredstava u skladu sa Evropskim sporazumom o Međunarodnom prevozu opasnih tvari u cestovnom prometu (ADR) - revidirana prečišćena verzija ECE/TRANS/242, vol. I i II.

F. Multimodalni i kombinirani prevoz

75. Koji je trenutni opseg multimodalnog i kombiniranog prevoza? Kakvi su trendovi u vezi sa godišnjim opsegom multimodalnog i kombiniranog prevoza? Da li postoje neke prepreke koje preveniraju brži rast te vrste prevoza?
76. Jesu li urađene studije u vezi sa potencijalom multimodalnog i kombiniranog prevoza?
77. Koje su postojeće poticajne mjere/instrumenti dostupni u području domaćeg/međunarodnog kombiniranog prevoza (vidjeti Direktivu o kombiniranom prevozu 92/106/EEZ), poput:
- a) Odobravanja potpora za terminale kombiniranog prevoza;
 - b) Odobravanja operativnih subvencija;
 - c) Oslobođanja od općih ograničenja koja su nametnuta za drumski transport (zabrana vožnje, maksimalna dozvoljena težina i dimenzije, itd.) prilikom obavljanja kombiniranog prevoza;
 - d) Posebnog fiskalnog tretmana.
78. Koje su sadašnje i planirane mjere u vezi sa digitalizacijom transporta i logistike u cilju unapređenja upravljanja saobraćajem i transportom kroz preciznije podatke o saobraćaju i stanju infrastrukture i poziciji vozila, odnosno robe?

G. Vazdušni transport

79. Da li se konkurencijsko pravo i državna pomoć primjenjuju na vazdušni transport? Ako je odgovor pozitivan, da li se propisi o konkurenciji i državnoj pomoći koji se primjenjuju u vazdušnom transportu razlikuju od onih koja se primjenjuju u drugim sektorima?
80. Ko i kako provodi ove propise? Da li je zakonodavstvo, odnosno praksa u vezi sa državnom pomoći u skladu sa Smjericama o državnoj pomoći za aerodrome i aviokompanije iz 2014. (Izjava Komisije - 2014/C 99/03)?
81. Postoje li obaveze u pogledu javnih usluga ili slični programi u sektoru vazdušnog transporta?
82. Postoji li domaća avio kompanija ili kompanije? Postoje li planovi za uspostavu ili proširenje domaće avio kompanije?

Pristup tržištu i struci

83. Na koji način avio-prevoznici mogu da dobiju dozvolu za let na određenim rutama, bilo da su domaće ili međunarodne? Da li neki avio-prevoznici imaju ekskluzivna prava na određene rute u vazdušnom transportu? Na koji način je ECAA Sporazum (Multilateralni sporazum o uspostavljanju zajedničkog evropskog vazduhoplovnog područja) uzet u obzir u pogledu davanja ovlaštenja za pružanje usluga u vazdušnom transportu? Ko je odgovoran za izdavanje ovlaštenja za pružanje usluga u vazdušnom transportu?

84. Koja su pravila u pogledu određivanja visine cijena avionskih karata i taksi? Ko i kako provodi ova pravila?
85. Koji su uslovi za certifikaciju aerodroma? Koji su uslovi za izdavanje potvrde za zračnog operatora (AOC i operativne dozvole)? Koji organi su nadležni za izdavanje potvrde i operativne dozvole u ovim oblastima?
86. Koji su uslovi u pogledu osiguranja u sektoru vazdušnog transporta?
87. Koja su pravila prihvata i otpreme vazduhoplova, putnika, prtljaga i tereta, dodjele slotova i kompjuterskog sistema rezervacija? Ko i kako provodi ova pravila?
88. Koji su važeći bilateralni sporazumi sa zemljama koje nisu potpisnice ECAA sporazuma (Multilateralni sporazum o uspostavljanju zajedničkog evropskog vazduhoplovnog područja)? Koji režim je uspostavljen u skladu sa ovim sporazumima?

Tehnički i društveni standardi

89. Ko i na koji način uspostavlja aerodromske takse? Da li su one uspostavljene na transparentan i nediskriminatoran način? Da li su povezane sa troškovima? Postoje li mehanizmi konsultovanja?
90. Da li rukovodstvo aerodroma funkcioniše odvojeno od vlasničke strukture aerodroma?
91. Na koji način su uslovi bezbjednosti letenja primijenjeni u pogledu dizajna, proizvodnje, rada, održavanja vazduhoplova, dijelova i uređaja te na osobe i organizacije koje su uključene u dizajn, proizvodnju, održavanje i rad takvih proizvoda, dijelova i uređaja, kao i u pogledu izdavanja certifikata za aerodrome i pružaoce usluga u vazdušnoj plovidbi?
92. Objasnite uslove bezbjednosti letenja u Bosni i Hercegovini u sljedećim oblastima:
 - a) Osoblje, izdavanje dozvola pilotima i posadi;
 - b) Ograničenja u pogledu dužine vremena letenja i uslovi obuke za pilote i kabinsku posadu, kao i kvalifikacija organizacija koje vrše obuku;
 - c) Certificiranje proizvoda;
 - d) Izdavanje uvjerenja o plovidbenosti;
 - e) Kontinuirana plovidbenost vazduhoplova;
 - f) Održavanje vazduhoplova, dijelova i uređaja
 - g) Certificiranje aerodroma i pružaoce usluga vazdušne plovidbe
93. Koji organ je odgovoran za obavljanje inspekcije i nadzora za vazduhoplovne proizvode, osobe, organizacije, aerodrome i pružaoce usluga vazdušne plovidbe?
94. Koji organ je odgovoran za njihov nadzor i sprovođenje uslova bezbjednosti letenja?
95. Koji su propisi o obaveznom izvještavanju na snazi, a u vezi sa istragom događaja, nesreća i ozbiljnih incidenata?
 - a) Postoje li statistički podaci o kolizijama u vazdušnom transportu (izbjegnutim sudarima) koji su se dogodili u posljednjih deset godina?

- b) Postoji li posebna služba koja koordinira istražne postupke, prati izvještaje i statističke podatke istražnih postupaka o događajima, nesrećama ili ozbiljnim incidentima?
 - c) Koja su pravila na snazi u pogledu obezbjeđivanja povjerljivosti obrađenih informacija tokom izvještavanja o događaju, istrazi nesreće ili ozbiljnog incidenta od strane osoba koje su uključene u planiranje, izradu, održavanje, izvođenje i obuku bezbjednosti letenja?
 - d) Kada se očekuje osnivanje nezavisnog organa za istraživanje udesa?
 - e) Da li se u ovoj oblasti razmatra mogućnost saradnje sa drugim državama?
96. Postoje li mjere kojima se prati i ograničava nivo i emisija buke u okolini aerodroma (tj. akustičko zoniranje, propisi o korištenju zemljišta) i mjere za ograničenje ili zadržavanje zagađenosti vazduha koja je posljedica aktivnosti u vazдушnom transportu? Postoji li program za progresivno povlačenje iz upotrebe vazduhoplova iz Poglavlja 2?
97. Da li je Međunarodna organizacija za civilno vazduhoplovstvo (ICAO) već priznala region Bosne i Hercegovine za informisanje o letovima?
98. Navedite informacije o nazivu, pravnom i regulatornom statusu i vlasništvu organizacije koja je odgovorna za pružanje usluga u vazdušnoj plovidbi (ANSPs)? Koliko ima zaposlenih? Koji organ vlasti je nadležan za određivanje i izdavanje certifikata pružaocu usluga u vazdušnoj plovidbi? Da li se određivanje i izdavanje certifikata pružaocu usluga u vazdušnoj plovidbi provodi u skladu s *acquis*-em o Jedinственном evropskom nebu (Uredbe 549/2004, 550/2004, 551/2004 i 552/2004 - SES paket I, izmijenjen i dopunjen Uredbom 1070/2009 - SES paket II)?
99. Da li je nacionalni nadzorni organ u pogledu upravljanja vazдушnim transportom efektivno uspostavljen? Kada i kojim pravnim instrumentom?
100. Koja su pravila u pogledu nadzora sigurnosti letenja, uspostavljanja standarda, planiranja investicija, pružanja usluga, planiranja usluga i prikupljanja prihoda? Koji je odnos taksi za prelet u odnosu na takse koje se naplaćuju za letove prema i sa domaćih aerodroma?
101. Koja su pravila u pogledu izdavanja dozvola za kontrolore vazdušnog saobraćaja? Da li je Bosna i Hercegovina usvojila i primijenila Direktivu o dozvolama za kontrolore vazdušnog saobraćaja 2006/23/EZ?
102. Da li je Bosna i Hercegovina primijenila koncept fleksibilne upotrebe vazdušnog prostora i koji organ je za to odgovoran? Da li je Bosna i Hercegovina preduzela korake da uzme učešća u bilo kojoj inicijativi koja se može sprovesti radi uspostavljanja funkcionalnog bloka vazdušnog prostora?

Bezbjednost civilnog vazduhoplovstva

103. Koji organi su zaduženi za koordinaciju i praćenje primjene mjera bezbjednosti civilnog vazduhoplovstva? Navesti koje odgovornosti ima svaki od tih organa. Pojasnite kako odgovorni organ (organi) prati primjenu i provođenje mjera bezbjednosti civilnog vazduhoplovstva (npr. nacionalni program bezbjednosti u civilnom vazduhoplovstvu, nacionalni program kontrole kvaliteta).

104. Koje se zakonodavstvo primjenjuje na bezbjednost civilnog vazduhoplovstva u pogledu prevoznika, aviona, aerodroma i u kojoj mjeri je to zakonodavstvo usklađeno s *acquis*-em Evropske unije o bezbjednosti civilnog vazduhoplovstva (Uredba (EZ) 300/2008 i dopunski/provedbeni propisi)? Navesti zakone, propise i sve druge instrumente koji se primjenjuju.
105. Navesti da li se navedeno zakonodavstvo primjenjuje na sve aerodrome, a ako se ne primjenjuje, na koju vrstu aerodroma se primjenjuje (npr. civilne/vojne aerodrome, aerodrome na kojima se odvija samo određeni oblik transporta)?
106. Molimo navedite naziv, oznaku za aerodrom Međunarodne organizacije za civilno vazduhoplovstvo (ICAO) i Međunarodnog udruženja vazdušnih prevoznika (IATA) na koje se primjenjuju važeći pravni propisi. Ako se važeće zakonodavstvo ne primjenjuje na sve aerodrome, navesti zbog čega i koji su to aerodromi.
107. Da li se ECAC (Evropska konferencija civilnog vazduhoplovstva) dokument br. 30 (DIO II) iz oblasti bezbjednosti civilnog vazduhoplovstva u potpunosti primjenjuje i da li je unesen u nacionalno zakonodavstvo u Bosni i Hercegovini? Navesti zakonodavstvo koje se primjenjuje i sadašnji nivo primjene ECAC dokumenta br. 30 (DIO II) i navedite rok za njegovu punu primjenu.
108. Navesti vrijeme, mjesto i obim zadnje revizije koju je izvršila Evropska konferencija civilnog vazduhoplovstva (ECAC) u Bosni i Hercegovini.
109. Objasniti kako se finansiraju mjere bezbjednosti civilnog vazduhoplovstva.

Međunarodne organizacije i konvencije

110. Navesti međunarodne organizacije u području vazduhoplovstva čiji je član Bosna i Hercegovina (ICAO, ECAC, Zajedničke vazduhoplovne vlasti (JAA), Eurocontrol)? Kada se Bosna i Hercegovina priključila ovim organizacijama (navesti datum)? Navesti datum kada će Bosna i Hercegovina pristupiti ili kada planira pristupiti organizacijama u kojima još uvijek nije članica?
111. Koji je rok za primjenu ECAA sporazuma? Da li je u ovu svrhu urađen Akcioni plan i da li se on provodi? Koje aktivnosti su preduzete da bi se pratile preporuke ECAA iz posljednjeg izvještaja o procjeni?

Društvena i zaštita potrošača

112. Kakva su pravila u pogledu bezbjednosti i zaštite zdravlja u sektoru vazdušnog transporta? Kakva su pravila u pogledu radnog vremena mobilnih radnika u vazdušnom transportu?
113. Da li postoje posebna pravila za zaštitu potrošača u sektoru vazdušnog transporta? Postoje li pravila za ostvarivanje prava na kompenzaciju i pomoć putnicima u slučaju uskraćivanja ukrcavanja, otkazivanja leta ili velikih kašnjenja letova? Postoji li zakonodavstvo ili administrativni propisi koji štite prava osoba sa invaliditetom i osoba sa smanjenom pokretljivošću kada putuju avionom? Postoje li posebni nacionalni organi koji su zaduženi za provođenje prava obuhvaćenih ovim pitanjem? S obzirom da je Bosna i Hercegovina potpisnica sporazuma o Evropskom

zajedničkom vazdušnom području, do koje mjere su Uredbe 261/2004, 1107/2006 i 2027/97 već integrisane u zakonodavstvo?

114. Koja se pravila odnose na odgovornost avio prevoznika u slučaju nesreće?

Administrativni kapacitet

115. Navesti organe koji su odgovorni za upravljanje u civilnom vazduhoplovstvu u Bosni i Hercegovini sa njihovim nazivima, pravnim i regulatornim statusom i međusobnim odnosom? Navesti broj osoba koje su zaposlene u svakom od tih organa? Na koji način je organizovana obuka zaposlenih? Na koji način se ovi organi finansiraju?

H. Satelitska navigacija

116. Da li Bosna i Hercegovina namjerava da uzme učešća u programu satelitske navigacije Galileo?

ANEKS I

I. OSNOVNI TRENDOVI TRANSPORTNE POTRAŽNJE

A. Razvoj potražnje za prevozom roba (tona-km) 2010-2016*

Zadnji dostupni podaci

(milion tona-km)	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016. (procjena)	Domaći saobraćaj	Međunarodni saobraćaj	Od toga saobraćaj sa EU
Drumski										
Željeznički										
Unutarnji plovni putevi										
Naftovod										

B. Razvoj potražnje za prevozom putnika (putnika-km, domaći i međunarodni) 2010-2016*

(milion putnika-km)	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016. (procjena)
Privatni automobil							
Autobus							
Tramvaj							
Željeznica							
Vazduhoplovstvo							

*promjene vremenskih serija treba navesti i objasniti ako se javljaju

II. OSNOVNI TRENDOVI I STRUKTURA TRŽIŠTA ZA SVAKU VRSTU TRANSPORTA

A. Drumski transport robe

	2010.	2014.	2015.	2016. (procjena)
Broj poslovnih subjekata zaključno sa 31.12.				
- privatni				
- u državnom vlasništvu				
Broj zaposlenika zaključno sa 31.12.				
- - privatni poslovni subjekti				
- - poslovni subjekti u državnom vlasništvu				
- od toga vozača:				
- - privatni poslovni subjekti				
- - poslovni subjekti u državnom vlasništvu				
Broj vozila za prevoz robe zaključno sa 31.12.				
< 3,5t nosivosti				
> 3,5t nosivosti				
Bruto dodana vrijednost u sektoru				
Iznos (nacionalna valuta)				
Iznos (EUR)				
Iznos kao % BDP-a				
Krajnja potrošnja energije za drumski transport izražena u tonama naftnog ekvivalenta				

Drumski transport putnika (međugradski autobuski prevoz)

	2010.	2014.	2015.	2016. (procjena)
Broj poslovnih subjekata zaključno sa 31.12.				
- privatni				
- u državnom vlasništvu				
Veličina poslovnog subjekta				
- Od 0 do 9 zaposlenika				
- Od 10 do 19 zaposlenika				
- Od 20 do 49 zaposlenika				
- Od 50 do 249 zaposlenika				
- 250 ili više zaposlenika				
Bruto dodana vrijednost u sektoru				
Iznos (nacionalna valuta)				
Iznos (EUR)				
Iznos kao % BDP-a				
Potrošnja energije				
Tona (gorivo)				

Željeznički transport

	2010.	2014.	2015.	2016. (procjena)
Broj poslovnih subjekata zaključno sa 31.12.				
Upravitelji infrastrukture				
Željeznički prevoznici:				
- privatni				

- u državnom vlasništvu				
Industrija nabave (operatori uslužnih objekata i proizvođači željezničke opreme):				
- privatni				
- u državnom vlasništvu				
Broj zaposlenika zaključno sa 31.12.				
- Upravitelji infrastrukture				
- Željeznica				
Broj šinskih vozila zaključno sa 31.12.				
- Lokomotive na dizel pogon				
- Lokomotive na električni pogon				
- Lokomotive na parni pogon				
- Vozovi na električni pogon				
- Vozovi na dizel pogon				
- Teretni vagoni				
- Prevozna sredstva za prevoz putnika željeznicom				
Broj šinskih vozila zaključno sa 31.12. prema starosti (najnoviji podaci za jednu godinu)				
< 3 godine				
3-5 godina				
5-15 godina				
15-30 godina				
> 30 godina				
Bruto dodana vrijednost u sektoru				
Iznos (nacionalna valuta)				
Iznos (EUR)				
Iznos kao % BDP-a				
Krajnja potrošnja energije izražena u tonama naftnog ekvivalenta				

Vazdušni transport

1. Opći podaci	2010.	2014.	2015.	2016. (procjena)
Broj prevoznika zaključno sa 31.12.				
Licencirani vazduhoplovni prevoznici				
Potrošnja energije				
Tona naftnog ekvivalenta				
Bruto dodana vrijednost u sektoru				
Iznos (nacionalna valuta)				
Iznos (EUR)				
Iznos kao % BDP-a				
Pojedinačni podaci o prevoznicima				
Prevoznik (naziv)_____				
Vrsta prevoza (redovni, čarter, teretni)				
Glavne destinacije				
Transportna potražnja				
- Ukupan broj prevezenih putnika, domaći				
- Ukupan broj prevezenih putnika, međunarodni				
- Ukupan broj prevezenih putnika, redovni				
- Ukupan broj prevezenih putnika, vanredni				
- Prihod putnik-km redovni				
- Prihod putnik-km vanredni				
- Teret (tona)				
- Teret (tona-km)				
Vlasništvo (državno/privatno)				
Ukupan broj flota zaključno sa 31.12.				
- u vlasništvu				
- iznajmljeno				
Prosječna starost aviona				
Zaposlenici (broj)				
Finansijski rezultati (prihod/gubitak)				
Tona tereta				

Ispuniti zasebnu tabelu za svaki aerodrom

2. Podaci o aerodromima		2010.				2014.				2015.			
		Putnici		Teret		Putnici		Teret		Putnici		Teret	
		Jedinice	PKT	Tona	TKT	Jedinice	PKT	Tona	TKT	Jedinice	PKT	Tona	TKT
.....													
Komerrijalno vazduhoplovstvo													
Domaće	Redovni												
	Vanredni												
Prema/sa aerodroma u EU	Redovni												
	Vanredni												
Druge međunarodne destinacije	Redovni												
	Vanredni												
Poslovno/opće vazduhoplovstvo													

PKT= prevezeno putnika-km

TKT= prevezeno tona-km

3. Podaci o kapacitetu aerodroma		2010.		2014.		2015.	
		ASK	Broj letova	ASK	Broj letova	ASK	Broj letova
Naziv aerodroma							
Komercijalno vazduhoplovstvo							
Domaće	Redovni						
	Vanredni						
Prema/sa aerodroma u EU	Redovni						
	Vanredni						
Druge međunarodne destinacije	Redovni						
	Vanredni						
Poslovno/opće vazduhoplovstvo							

ASK= sjedišta-km